

Wydział Filologii
Polskiej i Klasycznej
UAM w Poznaniu

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej

Wykłady kursowe, wykłady fakultatywne, konwersatoria
fakultatywne

semestr zimowy 2024/2025

Instytut Filologii Polskiej

WYKŁADY KURSOWE

prof. dr hab. JÓZEF DOBOSZ

WYKŁADY Z HISTORII POLSKI (966-1795)
wykład kursowy, 30 godzin, I rok I stopnia

Każdy z wykładów poświęcony będzie prezentacji aktualnej dyskusji o wybranych (przełomowych) zagadnieniach z historii Polski i Rzeczypospolitej od utworzenia państwa we wczesnym średniowieczu do trzeciego rozbioru i upadku Rzeczypospolitej szlacheckiej w 1795 r. Głównym celem tych wykładów nie będzie poszukiwanie „białych plam”, ale przedstawienie innej niż podręcznikowa interpretacji wydarzeń, zjawisk czy procesów historycznych. Każdy z wykładów będzie się opierał na innych rodzajach źródeł historycznych (roczniki, kroniki, pamiętniki, obrazy, mapy) i po części ukazywać ich ewolucję na przestrzeni wieków. Wybór omawianych tematów związany jest także z prezentacją różnych metod badawczych (np. statystyczna, retrogresywna, progresywna) czy szkół historiograficznych (np. szkoła Annales, szkoła pozytywistyczna).

prof. dr hab. MICHAŁ JANUSZKIEWICZ

TEORIA LITERATURY
wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Wykład koncentrować się będzie na teorii i ontologii dzieła literackiego. Zostanie ono zaprezentowane w różnych ujęciach metodologicznych (od pozytywizmu do teorii kulturowej) oraz rozmaitych aspektach funkcjonowania (komunikacyjnym, intertekstualnym, poznawczym, estetycznym etc). Treść wykładu poszerza i systematyzuje wiedzę nabywaną na teorii literatury, stanowi także istotne wprowadzenie metodologiczne dla osób przygotowujących pracę licencjacką z literaturoznawstwa.

prof. UAM dr hab. PRZEMYSŁAW WIATROWSKI

NAUKA O WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU POLSKIM: FONETYKA I FONOLOGIA

wykład kursowy, 30 godzin, I rok I stopnia

Celem wykładu jest zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zagadnieniami fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego. Omówione będą m.in.

następujące tematy: anatomia i fizjologia narządów mowy i słuchu, artykulacyjne, akustyczne i audytywne klasyfikacje głosek, alfabety fonetyczne, zasady dystrybucji głosek, cechy prozodyczne języka (akcent, intonacja), a także główne zasady i systemy fonologiczne polszczyzny.

prof. dr hab. TOMASZ SOBIERAJ

WPROWADZENIE DO HISTORII LITERATURY POLSKIEJ OKRESU

POZYTYWIZMU

wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Wykład kursowy, poświęcony wprowadzeniu do kulturowej historii literatury polskiej okresu pozytywizmu. Na jego treść składa się charakterystyka kontekstów życia literackiego w Polsce po roku 1864, w tym rekonstrukcja najważniejszych tendencji filozoficzno-naukowych, ideowo-światopoglądowych, społeczno-politycznych i estetyczno-literackich. Literaturę okresu pozytywizmu przedstawia się tutaj w sieci kulturowych powiązań z nadrzędnymi kategoriami: antropoceniem, nowoczesnością i dziewiętnastowiecznością.

prof. UAM dr hab. AGNIESZKA KWIATKOWSKA

prof. UAM dr hab. SYLWIA PANEK

LITERATURA I ŻYCIE LITERACKIE PO 1918 ROKU

wykład kursowy, 30 godzin, III rok I stopnia

Wykład *Literatura i życie literackie po 1918 roku* ma charakter przekrojowy i porządkujący, pomaga w przygotowaniu się do egzaminu z historii literatury, przybliża najważniejsze zagadnienia, postaci i utwory dwudziestolecia międzywojennego (w pierwszym semestrze) oraz czasów wojennych i współczesnych (w drugim semestrze). Problemy z zakresu historii literatury ukazane są na tle życia kulturalnego, realiów epoki i biografii twórców. Wykłady, które proponujemy są też projektami autorskimi, świadectwem naszych pasji, zatrudnień badawczych i metodologicznych wyborów – spotkania przygotowane przez Agnieszkę Kwiatkowską mają charakter feministyczny oraz zawierają elementy dotyczące literatury dla dzieci i młodzieży (prezentacji najważniejszych przedstawicieli poszczególnych nurtów i ugrupowań towarzyszyć będą pytania o miejsce poetek i pisarek w procesie historycznoliterackim, znaczną część uwagi poświęcimy niszowym i pomijanym zjawiskom oraz zapomnianym a ważnym tekstom pisanym przez kobiety), wykłady Sylwii Panek są podszyte kontekstem filozoficznym (dokonania krytyki literackiej oraz największych nowatorów dwudziestolecia przedstawione zostaną w dwóch perspektywach – literaturoznawczej i filozoficznej). Mamy nadzieję, że tak pomyślana całość nie tylko uporządkuje wiedzę z zakresu historii literatury, ale stanie się też inspiracją w poszukiwaniu własnych tematów badawczych.

prof. UAM dr hab. ROMANA ŁAPA

NAUKA O WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU POLSKIM: SKŁADNIA

wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Językoznawczy wykład poświęcony problematyce składniowej nawiązuje do treści realizowanych na II roku podczas kursowego konwersatorium *Nauka o współczesnym języku polskim*. Jego novum polega na tym, że pozwala pokazać wszystkim zainteresowanym inne – niekoniecznie tradycyjne – spojrzenie na składnię. Przyświecającym mu zasadniczym celem jest nie tylko utrwalenie wiedzy o podsystemie składniowym polszczyzny, lecz przede wszystkim jej poszerzenie o istotne, cieszące się w dobie współczesnej szczególną popularnością zagadnienia, które dają się precyzyjnie opisać dzięki wykorzystaniu nowszych, niekoniecznie stricte syntaktycznych koncepcji metodologicznych.

W ofertę tematyczną oprócz podstawowych treści związanych np. z definiowaniem wypowiedzenia, klasyfikacją konstrukcji składniowych czy różnymi metodami ich analizy wpisują się kwestie czysto autorskie, będące jeśli nie źródłem, to obiektem albo efektem prowadzonych przeze mnie badań naukowych. Należą do nich m.in. otwierające dyskusję nad modalnością pytania o status mówiącego w zdaniu i tekście, propozycja opisu znaczeń niesionych przez czasowniki modalne, charakterystyka syntaktycznych sposobów informowania o zdarzeniach, a także uwagi o istocie konstrukcji analitycznych oraz zakresie ich przydatności w komunikacji oficjalnej.

prof. dr hab. JERZY FIEĆKO

HISTORIA LITERATURY ROMANTYZMU
wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Wykład ma charakter kursowy, poświęcony będzie ważnym zjawiskom historycznoliterackim, genologicznym i ideowym, w tym sporom światopoglądowym i estetycznym romantyków polskich w okresie od początku lat 20. do powstania styczniowego. Omawiane będą takie kwestie, jak proces narodzin i rozwoju polskiego romantyzmu (na tle europejskim), poetyka najważniejszych gatunków romantycznych, a także koncepcje i sposoby rozumienia idei narodu, stosunek do problemu relacji polsko-żydowskich czy polsko-rosyjskich, ale analizowane też będą, ujawniane w rozmaitych, zazwyczaj istotnych dla epoki dziełach, dylematy metafizyczne i egzystencjalne, w tym także kwestie poszukiwań i buntów religijnych tak postaci literackich, jak i ich twórców. Ważne miejsce zajmą rozważania na temat ówczesnych historiozoficznych koncepcji rozumienia porządku dziejów. Wykład łączyć będzie perspektywy właściwe dla historii literatury, historii idei oraz poetyki historycznej.

Omawiane będą w pierwszym rzędzie najważniejsze utwory dla tej epoki, takie jak m.in. *Ballady i romanse*, *Konrad Wallenrod*, *Dziady* i *Pan Tadeusz* Mickiewicza (a także wielokrotnie przywoływane będą prelekcje paryskie oraz inne publiczne wystąpienia poety), *Kordian*, *Balladyna*, *Beniowski*, *Król-Duch* Słowackiego, czy *Nie-Boska komedia*, *Irydion*, *Przedświt* Krasińskiego (tu z licznymi odniesieniami do epistolarnej spuścizny tego pisarza) oraz *Quidam* i inne utwory Norwida, *Maria* Antoniego Malczewskiego czy komedie Fredry. Dzieła te oglądane będą m.in. przez pryzmat wielkich kategorii estetycznych, takich jak tragizm, komizm, ironia, groteska.

Osobna, końcowa, część wykładów dotyczyć będzie estetyki realizmu i kwestii narodzin w tej epoce nowoczesnej powieści, z licznymi odniesieniami do utworów Kraszewskiego, Korzeniowskiego i innych powieściopisarzy.

prof. dr hab. GRZEGORZ RAUBO

DZIEJE LITERATURY STAROPOLSKIEJ I OŚWIECENIA

wykład kursowy, 30 godzin, I rok I stopnia

Wykład skoncentrowany będzie na wybranych zagadnieniach literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia. W ramach wykładu omówione zostaną następujące zagadnienia: 1) Idea wielkiego łańcucha bytu w epoce średniowiecza; 2) Średniowieczny „duch porządku”: encyklopedie i summy; 3) Historiografia średniowieczna; 4) Doświadczenie świętości w świetle hagiografii i literatury apokryficznej; 5) Średniowieczna ars moriendi; 6) Humanizm renesansowy; 7) Godność człowieka i refleksja o „ślachetności a zacności płci niewieściej” w renesansowym piśmiennictwie europejskim i polskim; 8) Speculum vitae: literatura parenetyczna w dobie odrodzenia; 9) Literatura wobec reformacji; 10) Utopia w literaturze dawnej Europy i Rzeczypospolitej; 11) Barokowa poezja metafizyczna; 12) Ut pictura poesis. Związki literatury i sztuk plastycznych w okresie baroku (emblematyka, ikonologia, poezja wizualna); 13) Konceptyzm barokowy: teoria i praktyka twórcza; 14) „Wszelka rzecz bywszy ginie”. Idea vanitas w literaturze i kulturze baroku; 15) „Umieć błyszczeć”. Ostentacja w literaturze i obyczajowości baroku; 16) Mirabilia baroku: monstra i komety; 17) Literatura popularna między „rzeczami ostatecznymi” a sowizdrzalskim światem na opak; 18) Religijne aspekty literatury polskiego baroku; 19) Encyklopedyzm barokowy między wymogami praktycyzmu a „kulturą ciekawości”; 20) Sarmacka formacja kulturowa w okresie staropolskim oraz w polskim „wieku światła”; 21) Klasycyzm – sentymentalizm – rokoko; 22) Religijność literatury drugiej połowy XVIII wieku w kontekstach tradycji i „oświecenia chrześcijańskiego”; 23) Kalendarze w kulturze literackiej polskiego oświecenia. Omówienie wszystkich epok zostanie poprzedzone odrębnymi wykładami, poświęconymi historii literaturoznawczej refleksji o każdej z nich. Przedstawieniu twórczości średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia towarzyszyć będzie prezentacja bogatego materiału wizualnego z zakresu dawnej książki, rękopisów iluminowanych, emblematyki, jak też kontekstów z obszarów historii nauki, historii sztuki (w szczególności malarstwa) oraz dziejów muzyki.

prof. UAM dr hab. BŁAŻEJ OSOWSKI
SŁOWOTWÓRSTWO WSPÓŁCZESNEGO JĘZYKA POLSKIEGO
wykład kursowy, 30 godzin, I-II rok I stopnia

Celem zajęć jest przedstawienie najważniejszych, wybranych zagadnień słowotwórstwa polskiego. Skupimy się na aspekcie współczesnym (podstawowe pojęcia, typy i kategorie słowotwórcze, słowotwórstwo rzeczownika, przymiotnika i czasownika, perspektywa kognitywistyczna, procesy typowe dla polszczyzny mówionej, w tym odmiany młodzieżowej), ale w programie zajęć jest też miejsce na tematykę historyczną. Poza zagadnieniami teoretycznymi ważnym elementem wykładów jest zaprezentowanie przykładów analizy słowotwórczej tak, by uczestnicy mieli okazję opanować tę umiejętność.

prof. UAM dr hab. SYLWIA PANEK
HISTORIA FILOZOFII
wykład kursowy, 30 godzin, I-III rok I stopnia

Celem wykładu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia filozofii zgodnie z jej historycznym ukształtowaniem. W trakcie zajęć omówiona będzie filozofia zachodnia w zarysie historycznym, od starożytności po współczesność. Szczególna uwaga zostanie poświęcona tym koncepcjom i kierunkom filozoficznym, których znajomość jest warunkiem rozumienia zagadnień historyczno- i teoretycznoliterackich.

prof. UAM dr hab. JOLANTA MIGDAŁ
GRAMATYKA HISTORYCZNA JĘZYKA POLSKIEGO
wykład kursowy, 30 godzin, III rok I stopnia

Wykład stanowi dopełnienie zajęć z *Wiedzy o historycznym rozwoju polszczyzny* (III semestr). Przedstawiona zostanie charakterystyka zmian w systemie gramatycznym polszczyzny w ujęciu chronologicznym od stanu przejętego z języka prasłowiańskiego do współczesności. Problematyka dotyczy rozwoju języka polskiego na płaszczyźnie fonetycznej, morfologicznej i składniowej.

prof. UAM dr hab. AGNIESZKA SŁOBODA
HISTORIA JĘZYKA POLSKIEGO
wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Wykład jest istotnym uzupełnieniem treści omawianych na obowiązkowych zajęciach z *Wiedzy o historycznym rozwoju polszczyzny* dla studentów II roku studiów licencjackich. Treści wykładu obejmują wiadomości z zakresu językoznawstwa diachronicznego, historii języka polskiego w kontekście kulturowym i społecznym. Treści wykładu prezentują poszerzoną wiedzę na temat podstaw metodologicznych językoznawstwa diachronicznego, początków rozwoju języka polskiego jako języka słowiańskiego, wpływu czynników cywilizacyjnych, historycznych i kulturowych na kształtowanie się różnych odmian polszczyzny od średniowiecza do współczesności.

prof. dr hab. TOMASZ SOBIERAJ
WPROWADZENIE DO HISTORII LITERATURY POLSKIEJ OKRESU
POZYTYWIZMU
wykład kursowy, 30 godzin, II rok I stopnia

Wykład kursowy, poświęcony wprowadzeniu do kulturowej historii literatury polskiej okresu pozytywizmu. Na jego treść składa się charakterystyka kontekstów życia literackiego w Polsce po roku 1864, w tym rekonstrukcja najważniejszych tendencji filozoficzno-naukowych, ideowo-światopoglądowych, społeczno-politycznych i estetyczno-literackich. Literaturę okresu pozytywizmu przedstawia się tutaj w sieci kulturowych powiązań z nadrzędnymi kategoriami: antropoceniem, nowoczesnością i dziewiętnastowiecznością.

KONWERSATORIA / WARSZTATY FAKULTATYWNE

dr WOJCIECH HOFMAŃSKI

GRAMATYKA OPISOWA JĘZYKA POLSKIEGO (DLA CUDZOZIEMCÓW- STYPENDYSTÓW)

warsztat fakultatywny, 30 godzin

Zajęcia przeznaczone są dla zagranicznych studentów przebywających na stażach stypendialnych (przede wszystkim słuchaczy studiów polonistycznych i polonoznawczych) oraz cudzoziemców, którzy są studentami WFPiK na kierunkach niepolonistycznych. Proponowana tematyka odnosi się do organizacji dźwiękowej, a także do zagadnień morfologicznych oraz składniowych. Uczestnictwo w kursie ma przełożyć się na umiejętność poprawnego opisu struktur językowych współczesnej polszczyzny.

dr AGNIESZKA WÓJCICKA

LITERATURA CHIŃSKA W TŁUMACZENIU BEZPOŚREDNIM I POŚREDNIM (POPURZEC J. ANGIELSKI)

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Zajęcia są dedykowane wszystkim zainteresowanym literaturą chińską i jej specyfiką w tłumaczeniu (znajomość języka chińskiego nie jest konieczna). Fakultet stanowi zaproszenie do wspólnej refleksji nad rolą „swojego” i „obcego” w przekładzie, recepcją obcej kultury czy zagadnieniem nieprzekładalności. Zastanowimy się na przykład: Czy możliwe jest wywnioskowanie z kontekstu o jaki kolor chodzi, skoro chiński znak qing 青 odnosi się zarówno do koloru niebieskiego, zielonego, jak i do czarnego? Dlaczego w kulturze chińskiej „księżyc jest kobietą” i zarazem np. swoistym atrybutem uczonego – poety, a przykładowe ekwiwalenty „księżyc” to „mroźny królik/zając” lub „duch ropuchy/żaby”? Fakultet poświęcony jest głównie tłumaczeniom pośrednim (ang. relay(ed) translation) np. z języka angielskiego na polski. Pod dyskusję będą również poddawane konteksty wynikające z przekładu bezpośredniego w przystępnej wersji dla nie-sinologów.

dr MONIKA BŁASZCZAK-STACHOWIAK

**DRAMATURGIA TEATRU ALTERNATYWNEGO / OFFOWEGO - MIĘDZY SCENĄ
A SCENARIUSZEM**

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Podstawowym celem zajęć jest pokazanie dokonań współczesnego teatru nieinstytucjonalnego, w tym zwłaszcza ostatnich dziesięcioleci, na tle przemian zachodzących w estetyce teatru i dramatu. Różnorodne aspekty praktyki teatralnej i pisarstwa dramatycznego oraz procesu dramaturgicznego omawiane będą na tle wielokierunkowej dyskusji teoretycznej i krytycznej. Uczestnicy zapoznają się ze spektaklami teatralnymi oraz dramaturgią XX i XXI wieku z nurtu alternatywnego, nazywanego też offowym lub niezależnym. Poszczególne zajęcia dotyczyć będą zależności między teatrem a dramatem, różnych form teatralnych i dramatycznych, mieszania się gatunków i stylów, przemiany tematyki, bohaterów i przede wszystkim estetyki. Jednym z najważniejszych tematów zajęć będzie miejsce odbiorcy przekazów teatralnych i dramatycznych –widza, czytelnika, współuczestnika, a czasem nawet performerera. Ćwiczenia będą każdorazowo ilustrowane zdjęciami i zapisami filmowymi spektakli teatralnych i działań performatywnych sceny niezależnej / alternatywnej oraz tekstami dramatycznymi i scenariuszami.

mgr ŁUKASZ PIOSIK

LINGWISTYCZNE (RE)DEFINICJE JĘZYKA PRAWNEGO

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Zajęcia dotyczą problematyki statusu języka prawnego. W ich trakcie studenci dowiedzą się, czym jest język prawny, kto i w jaki sposób go używa oraz czym różnią się od siebie językoznawcza i prawnicza perspektywa jego opisu. Kurs ma charakter podstawowy w takim sensie, że ukazuje nowe, interdyscyplinarne ujęcie języka prawnego, a zagadnienia omawiane w jego trakcie nie są przedmiotem osobnej refleksji zarówno na studiach prawniczych, jak i filologicznych. Aby aktywnie uczestniczyć w spotkaniach, studenci nie muszą dysponować wstępną wiedzą prawniczą bądź filologiczną.

prof. dr hab. GRZEGORZ RAUBO

LITERATURA POPULARNA: IDEE - GATUNKI - BESTSELLERY

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Zajęcia poświęcone są panoramicznemu ujęciu wybranych aspektów literatury popularnej od epok dawnych do współczesności. Zarysowanie specyfiki literatury popularnej (obejmujące jej główne wyróżniki, związki z szeroko pojmowaną kulturą popularną oraz relację wobec twórczości wysokoartystycznej) będzie stanowić tło dla analiz polskich i europejskich dzieł literatury popularnej. Analizy te dotyczyć będą: 1) warstwy ideowej literatury popularnej (związanej z wartościami religijnymi, wychowawczymi i kulturą ludyczną w jej rozmaitych odmianach); 2) gatunków twórczości adresowanej do masowego odbiorcy (między innymi takich, jak: romans, kalendarz, poradnik towarzyski, komiks, powieść milicyjna i postmilicyjna); 3) bestsellerów literatury popularnej – utworów, które odniosły sukces rynkowy i czytelniczy, jak też stanowiły kanwę dla adaptacji filmowych.

dr KRZYSZTOF HOFFMANN

mgr IRMINA BLOCH

OD ZERA DO ZINA

warsztat fakultatywny, 30 godzin

Naucz się obcego języka w 3 tygodnie. Pracuj 2 godziny dziennie, nie wychodząc z domu i zarób na własne mieszkanie. Poznaj sposób, aby jeść mniej mięsa. Spraw, aby twoje noże już nigdy się nie tępiły. Stwórz poetyckiego zina w jeden semestr, zaczynając zupełnie od zera. Niniejsze zajęcia spełnią jedną z powyższych obietnic. Efektem ubocznym będzie zdobycie dawki wiedzy (nie tylko historycznoliterackiej) i rozwinięcie umiejętności (twórczych). Finałem warsztatu będzie prezentacja urobku na festiwalu Poznań Poetów w maju 2025.

Warsztat adresowany jest przede wszystkim do studentów specjalności artystycznoliterackiej (ale nie tylko). Z tej racji zapisy drogą mailową, a miejsca numerowane i limitowane, więc parę zdań o motywacji nie zaszkodzi (ale nie jest obowiązkowe).

dr ALEKSANDRA WIECZORKIEWICZ

NIBYLANDIE. LITERATURA DLA DZIECI W TŁUMACZENIU

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Literatura dziecięca to przedziwna kraina, której mapa leży u progu każdej czytelniczej wyobraźni. Jej arcydzieła, wchodzące w skład światowej klasyki dla najmłodszych – książki łączące fantazję z rzeczywistością, humor i nonsens z liryzmem, a inwencję językową z filozofią – stają się wyzwaniem translatorskim, które od lat fascynują i pociągają tłumaczy. Fakultet jest propozycją ponownego odwiedzenia lekturowych krain dzieciństwa – Nibylandii, Szmaragdowych Miast, Tajemniczych Ogrodów, Stumilowych Lasów i Zielonych Wzgórz – lecz tym razem w oryginale, by nie tylko rozpoznać dawne światy w obcym języku, lecz również podjąć próbę ich transferu do polszczyzny. W ramach konwersatorium – zajęć warsztatowych, skoncentrowanych na wyrabianiu i doskonaleniu praktycznych umiejętności tłumaczenia tekstów kierowanych do dzieci – Studenci i Studentki poznają literaturę anglojęzyczną w dziełach jej wybitnych twórców, takich jak m.in. James Matthew Barrie, Frances Hodgson Burnett, Lewis Carroll, Roald Dahl, Alan Alexander Milne, Lucy Maud Montgomery, Beatrix Potter czy Mark Twain. Spotkają się również z podstawowymi problemami tłumaczenia literatury dla najmłodszych (korelacją tekstu z ilustracjami, humorem, grami językowymi, dwuadresowością narracji, jej intertekstualnością, kwestią adaptacji oraz problemem tworzenia nowego przekładu wobec tłumaczeń „kanonicznych”) w praktyce – na konkretnych próbkach przekładów literackich przygotowywanych przez uczestniczki i uczestników zajęć. Istotnym aspektem zajęć będzie również twórcze omówienie tłumaczeń studenckich, a także włączenie w dyskusję perspektywy istniejących polskich przekładów anglojęzycznej klasyki.

dr OLGA BAMBROWICZ

POLISH LANGUAGE WITH ELEMENTS OF ENTREPRENEURSHIP (B1 LEVEL)
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

The course integrates elements of general language and specialized professional terminology. Its objective is to equip participants with the skills necessary to navigate professional challenges within a Polish-speaking environment and/or to successfully pass the B1 language proficiency certification exam.

Upon completion of the course, participants will acquire knowledge pertaining to the operation of businesses in Poland. They will develop proficiency in vocabulary related to employment, recruitment, and personality traits. Additionally, they will be capable of composing a CV and a cover letter in Polish. The course will also provide a thorough review of essential grammatical structures at the A2/B1 level. Furthermore, participants will gain insights into effective job search strategies in Poland and appropriate conduct during job interviews.

dr MARCIN KUŹMICKI

NAJSTARSZY JĘZYK SŁOWIAŃSKI
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Studenci zapoznają się z pierwszym literackim językiem słowiańskim. Znajomość podstaw tego języka umożliwia rekonstrukcję praszłowiańskiego języka, który był przodkiem wszystkich obecnych języków słowiańskich. Studenci dzięki zajęciom poznają elementy historii wybranych języków słowiańskich, co umożliwi im lepiej zrozumieć wspólne dziedzictwo językowe, ale także zrozumieć mechanizmy różnicujące poszczególne słowiańskie grupy językowe. Zapoznają się również z najdawniejszymi tekstami słowiańskimi oraz alfabetami stanowiącymi dla wybranych języków słowiańskich element ich tożsamości.

mgr ANNA MARKO

WPROWADZENIE DO LEKTURY TEKSTÓW STAROPOLSKICH
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Zajęcia zaznajomią studentów z warsztatem średniowiecznego pisarza i ze specyfiką tekstu staropolskiego jako obiektu badań filologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem wielojęzyczności i wielowarstwowości średniowiecznych tekstów, ich wieloźródłowości i wielostylowości). Ważnym elementem zajęć będzie kształcenie podstawowych umiejętności paleograficznych (odczytywanie rękopisu).

prof. dr hab. JACEK WACHOWSKI

WSPÓŁCZESNA DRAMATURGIA ŚWIATOWA
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Konwersatorium ma na celu przygotowanie Studentów i Studentek do samodzielnej interpretacji współczesnych utworów dramatycznych, pochodzących z różnych obszarów kulturowych. W ramach zajęć zostaną zaprezentowane teksty wyznaczające najważniejsze nurty formalnych i estetycznych eksperymentów. Ich analiza będzie okazją do prześledzenia zmian estetycznych, jakie dokonały się w światowej dramaturgii (a także praktyce teatralnej), jak też pogłębienia refleksji na temat zmieniających się kategorii stylistycznych, formalnych, oraz społeczno-politycznych kształtujących praktyki dramaturgiczne. Konwersatorium będzie również okazją do refleksji na temat gatunkowych pokrewieństw i powinowactw występujących między formami dramatycznymi i innymi gatunkami literackimi, a także szansą na przyjrzenie się narzędziom, za pomocą których dzieła dramatyczne są współcześnie badane.

dr MARCIN JAUKSZ

**CINEMATOGRAPHIC DOORS TO NINETEENTH-CENTURY LITERATURE (THE
REAL AND THE ROMANTIC)**

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

The course introduces some of the most important masterpieces of the first half of the 19th century literature through their film adaptations. Selected topics will present an interesting panorama of romantic and realistic literature of the time and inspire a reflection on possible methods of translating certain plots into the language of moving pictures. A little bit of theory, a selection of excerpts from greatest literary classics and a thrilling trip into memorable moments of cinema history are all part of this seminar which along studying should bring a decent portion of intelligent entertainment.

prof. UAM dr hab. KATARZYNA LISIECKA

LIBRETTOLOGIA. LITERACKIE TAJNIKI DZIEŁA OPEROWEGO

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Celem zajęć jest omówienie specyficznych cech libretta, definiowanego jako warstwa literacka różnych gatunków dramatyczno-muzycznych. Będziemy zgłębiać zarówno tajniki teoretyczne tej intrygującej formy dramatycznej, jej źródła i tradycje, jak również wspólnie przyjrzymy się schematom przedstawieniowym literackich tworzyw, stanowiących podstawę fabularną wybranych arcydzieł dramatyczno-muzycznych. Omówimy m.in. *Koronację Poppei* Monteverdiego, *Dydonę i Eneasza* Purcella, *Così fan tutte* Mozarta, *Orfeusza i Eurydykę* Glucka, *Traviatę* Verdiego, *Pelleasa i Melisandę* Debussy'ego, *Salome* Straussa, *Wozzecka* Berga, *Pasażerkę* Weinberga. Na zajęciach zapoznamy się ze współczesnymi inscenizacjami omawianych oper.

WYKŁADY FAKULTATYWNE

dr MONIKA BŁASZCZAK-STACHOWIAK

TEORIA KULTURY

wykład fakultatywny, 30 godzin

Zajęcia mają charakter wykładowy i zaznajamiają z wybranymi pojęciami współczesnej teorii kultury wypracowanymi na gruncie różnych teorii nauk humanistycznych oraz doskonałą umiejętności zastosowania tych pojęć i ich krytycznej analizy w interpretacji zjawisk kultury.

Student pozyskuje wiedzę i doskonali umiejętności z następującego zakresu problemów i zagadnień: status teorii w nauce o kulturze; teorie kultury a inne dziedziny wiedzy (psychologia, socjologia, etnologia etc.); teorie kultury wobec teorii literatury, teorii sztuki, teatrologii, filmoznawstwa etc.; rozumienie innych kultur; relacje między kulturą i władzą; kultura a struktura społeczna; kultura a układ wzorców znaczeniowych; kultura oralna, pisma, wizualna.

Zajęcia mają na celu wprowadzenie studentów w problematykę historii kultury i antropologii kulturowej poprzez analizę sposobów wykorzystywania w refleksji naukowej takich głównych pojęć jak: styl kulturowy, obyczaj i zwyczaj, zachowanie, cywilizacja, wymiana, tożsamość kulturowa, święto, zabawa, normy i wzory zachowań, a także zagadnień takich jak plotka, odżywianie, szaleństwo, medycyna, dzieciństwo – co ma dostarczyć podstaw do samodzielnego teoretyzowania. Wykład oprócz przedstawienia wybranych zagadnień będzie odwoływał się nie tylko do tekstów naukowych i tekstów kultury, ale także do licznych materiałów multimedialnych oraz zawierał elementy dyskusji.

dr hab. JUSTYNA KOBUS
GWARY POLSKIE
wykład fakultatywny, 30 godzin

Gwary to mowa środowiska oralnego, tzn. funkcjonującego w oparciu o tradycję ustną; przekazywane są z pokolenia na pokolenie, nie mają ujęć normatywnych, istniały przed językiem literackim, który z nich się wywodzi.

Wykład rozpoczniemy od omówienia podstawowych terminów – gwara, dialekt – i krótkiej charakterystyki dialektów polskich. Następnie zwrócimy uwagę m.in. na aspekt ochrony prawnej gwar jako niematerialnego dziedzictwa narodowego (paryska konwencja UNESCO z 2003 r.), na powiązania dialektologii z innymi naukami, przydatność wiedzy o zróżnicowaniu dialektalnym polszczyzny, sposobach wykorzystania wiedzy o gwarach w pracy zawodowej, np. nauczyciela, animatora kultury i in. Będzie też mowa o stylizacji gwarowej w tekstach literackich oraz o przekładach literatury światowej na gwary i dialekty polskie. W polu naszych zainteresowań znajdzie się problematyka metodologiczna – metody badania gwar w różnych ośrodkach naukowych, dawne i współczesne metody badania oraz opisu gwar polskich. Przedstawione zostaną sylwetki naukowe najważniejszych polskich dialektologów. Omówiona będzie najważniejsza literatura dialektologiczna: atlasy dialektalne, monografie, słowniki.

W trakcie wykładów posłuchamy nagrań mowy ludowej z różnych regionów Polski (nagrania dawne i współczesne), zapoznamy się z fragmentami przekładów dzieł literackich na gwary różnych regionów, podpatrzymy kilka sposobów na upowszechnianie wiedzy o gwarach (tzw. działalność środowiska lokalnego), zaprezentowane zostaną archiwalia związane z dialektologią poznańską.

Forma zaliczenia zajęć: nagranie na podstawie kwestionariusza lub test wiedzy obejmujący zagadnienia ze wszystkich wykładów.

prof. dr hab. ANNA PIOTROWICZ-KRENC
TEORETYCZNE PODSTAWY KULTURY JĘZYKA POLSKIEGO
wykład fakultatywny, 30 godzin

Problematyka wykładu dotyczy szeroko rozumianej kultury języka w aspekcie teoretycznym i pragmatycznym, gdyż w wypadku tego przedmiotu nie można owych aspektów rozdzielać. Wśród poruszanych tematów będą więc takie jak, przykładowo, podstawowe pojęcia z zakresu kultury języka, struktura współczesnej normy językowej, kryteria poprawności językowej czy postawy wobec języka, ale także – klasyfikacja błędów językowych, typy innowacji językowych, zmiany we współczesnej polskiej frazeologii bądź gwara miejska Poznania jako przykład normy potocznej regionalnej. Studenci zdobędą wiedzę niezbędną do podniesienia poziomu swoich kompetencji komunikacyjnych i umiejętności oceny nowych środków językowych.

prof. dr hab. ALEKSANDER WOJCIECH MIKOŁAJCZAK
ŚWIAT ANTYCZNY I MY. ALEKSANDRYJSKIE DZIEDZICTWO
wykład fakultatywny, 30 godzin

Wykłady dotyczyć będą wkładu starożytnej Aleksandrii w rozwój grecko-rzymskiej cywilizacji w okresie od IV wieku p.n.e. do VII wieku n.e., czyli od założenia miasta przez Aleksandra Wielkiego do jego podboju przez Arabów. Zaprezentowane zostanie nowe spojrzenie na pozaeuropejskie (w tym wypadku egipskie) źródła zachodniej cywilizacji. Ostatnie badania ujawniają bowiem, że dziedzictwo epoki faraonów wywarło ogromny wpływ na aleksandryjską kulturę okresu ptolemejskiego i rzymskiego. Dwie najważniejsze instytucje życia intelektualnego działające w Aleksandrii – Museion i Wielka Biblioteka – prowadziły badania w zakresie filologii oraz nauk matematyczno-przyrodniczych, których osiągnięcia przewyższone zostały dopiero w XVII stuleciu. W erze nowożytnej w Aleksandrii uformowała się też doktryna chrześcijańska, która do dzisiaj stanowi jeden z fundamentów cywilizacyjnej tożsamości Zachodu.

prof. dr hab. BOGUSŁAW BAKUŁA

**SŁOWIAŃSKIE KONTROWERSJE W LITERATURZE, FILOZOFII I MYŚLI
SPOŁECZNO-POLITYCZNEJ OD KOŃCA XVIII WIEKU DO POCZĄTKU XX WIEKU
(EUROPA ŚRODKOWA I WSCHODNIA)**

wykład fakultatywny, 30 godzin

Zajęcia są propozycją dla studentów wszystkich kierunków na WFPiK, szczególnie slawistyki, literatury powszechnej i polonistyki, zainteresowanych powstaniem i rozwojem refleksji nad Słowiańszczyzną w Czechach, Polsce, Rosji, Ukrainie, Słowacji i na obszarze Bałkan. Uczestnicy poznają istotę zjawisk takich jak: protoslawizm, słowianofilstwo, panslawizm, austroslawizm, ilyryzm, neoslawizm, słowiański neopoganizm, słowiański internacjonalizm, euroazjatyzm, słowiański nacjonalizm. Przegląd tych zjawisk poprzedzi prezentacja poglądów J. Križanićia, M. Orbiniego i P. Chilendarskiego (w. XVII/XVIII). Główny nurt wykładu rozpocznie omówienie poglądów S. Staszica, W. Herdera, A. Mickiewicza, polskich słowianofilów (m.in. Zorian Dołęga-Chodakowski, J. Lelewel) i polskich filozofów romantycznych, a także pisarzy postromantycznych (M. Czajkowski, T. T. Jeż, J. I. Kraszewski). Zostaną również przedstawione dokonania słowackiej i czeskiej myśli słowianofilskiej w XIX wieku, m.in. J. Kollára, J. Šafarika, L'. Štura, F. Palacky'ego; ukraińskiej myśli reprezentowanej przez Bractwo Cyryla i Metodego, Ruską Trójcę. Znaczny nacisk zostanie położony na imperialistyczne założenia rosyjskiej myśli słowianofilskiej i panslawistycznej w wieku XIX (A. Puszkina, A. Chomiakowa, M. Danilewskiego, F. Tiutczewa i inni). Polska myśl slawistyczna na przełomie XIX-XX zostanie przedstawiona przy przykładzie prac F. Konecznego, M. Zdziechowskiego oraz utworów poetów T. Micińskiego i S. Wyspiańskiego. Czeskie poglądy na kwestie słowiańskie będą reprezentować T. G. Masaryk i K. Kramař; niemieckie – F. Neumann, polskie - R. Dmowski, J. Piłsudski, ukraińskie – D. Doncow. Czeską literaturę słowianofilską w II połowie XIX wieku wykładowca przedstawi m.in. na przykładzie twórczości F. Čelakowskiego, S. Čecha, A. Jiraska, J. Vrchlickiego; literaturę słowacką na p- przykładzie twórczości M. Hurbana.

W okresie międzywojennym 1918-1939 uwypuklona zostanie rola związków idei słowiańskiej z ideologią nacjonalistyczną (D. Doncow, J. Stachniuk). Zostanie również przedstawiony słowiański nurt w sztuce plastycznej i muzyce od połowy XIX wieku do pierwszej połowy XX: T. Axentowicz, A. Mucha, Z. Stryjeńska, S. Szukalski, B. Musorgski, A. Moniuszko, A. Dvořák, L. Rogowski, K. Szymanowski, I. Strawieński. W wykładzie będą uwzględnione idee integracyjne słowiańskiej emigracji po II wojnie światowej oraz ideologia wielkoruskiego nacjonalizmu po upadku Związku Sowieckiego. W finale wykładu zostaną podjęte kwestie neopoganizmu i jego związków z ideą słowiańską w Europie Środkowej oraz Wschodniej. W trakcie kursu studenci zostaną zapoznani z wybranymi tekstami literackimi, literaturoznawczymi, historycznymi politycznymi odnoszącymi się do problematyki zajęć. Zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną. Obowiązuje treść wykładu oraz trzech wybranych lektur z podanego spisu.

prof. UAM dr hab. MAGDALENA PIOTROWSKA

WIDOWISKA

wykład fakultatywny, 30 godzin

Wykład przeznaczony jest dla osób zainteresowanych problematyką widowisk; nie tylko przybliży rozumienie pojęcia, ale i pozwoli zastanowić się nad relacją widowisko – teatr – performans. Omówione zostaną zwłaszcza te modele widowisk, które stanowiły metakomentarz społeczny i wzmacniały wspólnoty. Takie ujęcie pozwoli prześledzić stałość, wariantywność lub zapośredniczenia form, a także dostrzec ich miejsce w obiegu literackim. Stąd też mowa będzie m.in. o widowiskach kulturowych/ cultural performances, rytuałach, obrzędach, ceremoniach, świętach, karnawałach, pogrzebach. W ramach zajęć Studenci posługują się kategoriami opisowymi i interpretacyjnymi stosowanymi przez antropologię widowisk i performatykę (m.in. communitas, liminalność, dramat społeczny).

Instytut Filologii Klasycznej

prof. UAM dr hab. PIOTR STĘPIEŃ
ANCIENT GREEK IN EASY WAY
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej AMU-PIE:
<https://amupie.amu.edu.pl/1550/details>

dr ZELIHA BOZTILKI
TURKISH LANGUAGE I
lektorat z języka obcego, 30 godzin

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej AMU-PIE:
<https://amupie.amu.edu.pl/1658/details>

prof. dr ROBERT ALEKSANDER MARYKS
ESPIONAGE AND DIPLOMACY IN EARLY MODERN EUROPE
konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej AMU-PIE:
<https://amupie.amu.edu.pl/1680/details>

prof. dr hab. PIOTR BERING
EDYTORSTWO I REDAKCJA TEKSTU
ćwiczenia fakultatywne, 30 godzin

Pojęcie i dzieje edytorstwa tekstów źródłowych. Współczesne zasady edytorskie tekstów źródłowych. Stemma codicum, metody ustalania pokrewieństwa przekazów, metoda Lachmana. Zasady budowy edycji źródłowych. „Fizyczna” postać edycji, dobór formatów oraz czcionek. Podstawy technicznej redakcji tekstów. Korekta: znaczenie oraz sposoby jej przeprowadzania.

Instytut Filologii Słowiańskiej

prof. UAM dr hab. IZABELA LIS-WIELGOSZ

WSTĘP DO PRAWOSŁAWIA

konwersatorium i wykład, 45 godzin

Szczegółowe informacje znajdują się w Sylabusie UAM:

<https://sylabus.amu.edu.pl/pl/document/3f8b7cfd-08b8-4818-b335-499af8c0586b.pdf>

prof. UAM dr hab. ZDZISŁAW PENTEK

WPROWADZENIE DO ISLAMU

konwersatorium i wykład, 45 godzin

Szczegółowe informacje znajdują się w Sylabusie UAM:

<https://sylabus.amu.edu.pl/pl/document/8df17611-02df-494a-b118-c06d0137e136.pdf>

prof. UAM dr hab. WOJCIECH JÓŹWIAK

SUBIEKTYWNA HISTORIA KINA BUŁGARSKIEGO

konwersatorium fakultatywne, 30 godzin

Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z historią bułgarskiej kinematografii od końca lat pięćdziesiątych XX wieku aż po obrazy stworzone współcześnie. Prezentowane podczas zajęć filmy pozwalają ukazać najważniejsze momenty w rozwoju kina bułgarskiego, charakterystyczne zjawiska i motywy, podkreślające specyfikę kulturowo-polityczną regionu, a także ilustrujące związki kina bułgarskiego z filmem europejskim i światowym.